

Előfizetési árak:
 helyben, vagy postán külföldre:
 egész évre 10 frt. — kr.
 Félévre 5 „ „
 Negyedévre 2 „ „
 Egy hónapra 1 „ „
 Egyes szám 4 kr.

A lap szellemi részét illető minden közlemény a szerkesztőségbe (Főter 1828. sz.) barmintse küldendő.

Előzetes helyben:
 Főlegdi K. Lajos könyvkereskedésében és a kiadóhivatalban. Főter 1828. sz. alatt.

DEBRECZEN

A DEBRECZENI ÉS VIDÉKI FÜGGETLENSÉGI PÁRT KÖZLÖNYE.

MEGJELEN NAPONKINT PÉNTEK ÉS VASARNAP KIVÉTELEVEL.

Hírletelés díj:

Nagy hasábnak nettó sorát 5 kr. Nagyobb lapra való a többzetű híredeknek, illetve szociális pályázatoknak 10 kr. Helyes díj minden külön bejelölésért 50 kr.

Hírletelés vagy reklámot megadható nyomon 50 kr.

Vyitteri közlemények minden példány 50 krajczár.

Hírletelés díjének a szerkesztőségben és kiadóhivatalban. Főter 1828. sz. alatt.

Készítők nem adatkot viszák.

Hol a baj?

P-Ladány, febr. 11.

Már jó minapja, hogy Bolond . . . hogy a szocializmusról, illetve egy ezzel kapcsolatos tárgyról kezdetem éneket. Azóta az az aktuális téma bizvást megzárulhatott volna, De kérem, méltóztassék megengedni, e tárgy, népünk bajainak vizsgálása, e bajok okainak felderítése, feltárása mindég aktuális, s örökre is, vagy legalább mindaddig az marad, míg megorvosolva nem lesz. Eként hát mindég érdemes vele foglalkozni. Ott kezdtem el, a hol mult cikkemben elhagytam s szándékom bővebben illusztrálni, a mit ott rövidre összevonva elmondtam. A mit ott, akkor megjegyeztem, azt itt és most ismétlem, hogy cikkem tárgya csupán a mi vidékünkbeli állapotok festése. Például, hogy milyen állapot, sorsa van itt a napszamosnak, a kis gazdának.

A ki e nép közzé elvegyül, azt első pillanatra az a kellemetlen érzés fogja el, mely mindig erőt vesz az emberen, valahányszor neki nem tetsző dologgal találkozik. Ilyen nem tetsző dolog a szegénység. Sokat töröm rajta a fejemet, hogy miből élnek, hogyan élnek ezek az emberek. Itt van p. u. a zsellér ember; ennek nincs földje; az ilyen nyaranta elszegődik felesnek, vagy hármadosnak; munkálja a más földjét bizonyos részért; így összekeres őszre, tegyük 3-4 véka búzát, ugyan annyi árpát és tengerit. Szentmihálynap vásárokban abból elad egy pár köblöt, hogy magát, övét, télire egy a hogy felruházhassa; de már közben is fogyasztozza a télire szánt eleséget; ugy hogy mire a tulajdonképeni szigorú tél bekezdődik, ugy Karácsonytájban, mar itt ott van belőle. Tüzelője is — annak a megkeresett néhány kereszt búzának, árpának a kinyomtatott szalmája, — már akkor szintén fogyatékán van. Mit csinál azután az ilyen szegény ember, hogyan él tovább? én maig sem igen vagyok tisztában vele. Látszólag kedvezőbb a gazda ember helyzete;

neki már van egy kis rossz háza, egy pár hold földcskéje, lova vagy más barma. De ez csak látszat, ugy hogy ennek valóilag még súlyosabb a helyzete. Mert ez is csak ugy megszorul, mint az a másik, és ha megszorul, mit tessen? Szomorun megfelelen erre a bíróságokhoz beérkező zálogjog bekebelezési beadványok, a telekkönyvek C lapjai, a takarékpénztárak szent borzadályt gerjesztő nagy föliánsai. Elmegy az ügyvédhez s annak segítségével felvesz egy pár forintocskát a kis birtokára, hogy azt a pár forintot nem hogy befektetve gyümölcsöztesse, mert erről soha szó sincs, erről vele szemben még csak beszélni is abszurdum, — hanem hogy abból tavaszig kihuzhassa, s tán még hogy abból a tavaszi munkálatokhoz szükségeseket is beszerezze, s azokat a munkálatokat el is végezze. Így tesz egy esztendőben, így tesz sok közülök még a mindjárt következőben; de a legtöbbje ezt a manővert, helyesebben fináncműveletet átlag 3-4 esztendőkéat rendszeresen ismétli. És meg kell jegyezni, hogy mig 20-30 esetben pénzt vesznek fel, ugyanazt csak egy esetben fizetik vissza; más szóval, a bíróságoknál 20-30 zálogjog bekebelezési kérvényre csak egy zálogjog törleszi kérvény esik. Ez teljességgel nem a vagyonosodás útja, a házastelkes gazda ezzel azon lejtőre lépett, mely őt is oda vezeteli el, a hol a zsellér paraszt van.

Mi lesz mindennek a következése? Az, hogy az igazi szegénység évről-évre gyarapszik számban, s évről-évre több azoknak a száma, kik napszám után néznek, abból akarván tovább tengődni. Mert egyéb munkát e vidéken nem talál, s azt se mindenki kapja el, s ha elkapta is, abban se sok a közönet; helylyel-közül agyon dolgoztatják, s elismerés gyanánt a kialakított napszámot néha nem kapja meg. Még legjobban jár köztük, ki valamelyik bérlő tanyáján állandó helyet, foglalkozást talál, s ha sok lealázásnak, sok megrövidítésnek van is kitéve, de legalább nem nyomorog

éppen. De a nagy résznek nyomorgás marad a sorsa. És itt már a gazda ember életének azon forduló pontjához érkezünk, melynél már az állannak közbe kellene lépni.

Azt látja már az állam, hogy a kisgazda egyedül a földművelésre s még annak is a legprimitívebb fajtájára utalva meg nem él; meg nem él még akkor sem, ha adózás tekintetében a legkedvezőbb feltételekkel látja is el. Mi volna hát az állannak itt a teendője? Mi más, mint az, hogy — a földművesnek a nyugati kultur államokban észlelt színvonalra emelése mellett — új kereset forrásokat találjon és adjon, hogy a nép számára — újabb és újabb munkakört teremtsen és nyújtson. De a mi vidékünkön ebből am semmi sincs. Huszonnyolcezer katasztrális hold földje van itt a valsalapítványi uradalomnak: egy rengeteg kapitalis, melyet csak okszerűen kellene a környékében is) kamatoztatni. De miként értékesíti az állam ezt a huszonnyolcezer holdnyi részbitokát? Ugy, hogy egy kis részt belőle maga kezel, illetve kezelte hivatalkokkal; a nagyobb részt pedig kiadja bérletbe; s az ekként becsurgó s a 28,000 hold földhöz képest felette vékony jövedelemből ősi módra gazdálkodik odafent, illető szakminiszteriumában. Ily kezelés mellett mi hasznára van ez a rengeteg vagyon a környékbeli népnek, mi-csoda megelhetési eszközöket nyújt az neki? Érintettem már oda fentebb. Egy kis részök a nagy bérlők tanyáján talál állandó foglalkozást; egy más részök nyaranta ugyan oda napszámra jár, ha esetleg a bérlők t. i. nem a felföldről hoznak magoknak munkásokat; egy harmadik — igen kicsi rész — pedig maga is bérel egy pár hold ugynevezett réti földet, mely csupa nádát terem, s melyet a bérlő vagy saját céljaira használ fel, vagy ugy értékesíti, hogy eladja.

Mily roppant szük munkakör, mily szegényes megélhetési módozat huszonnyolcezer hold mellett. És hozzá még, ezt is mily nehezen kapja meg a nép, s

ha megkapta, mennyi szekaturát kell érte kiállani. Ha elmegy napszámra, az élelmes bérlők kihasználják az erejét, mint én ennek a czitromnak itt; — szó sincs ott 8-10 vagy 12 órai munkáról, hanem dolgozni kell, mig csak az uraság akarja; a kinek nem tetszik, mehet; s aztán ha a fizetésre kerül a sor, az a szegény ember ugy áll be, a hogy a piacon hallotta, hogy no most ennyi a napszám, az uraság vagy az ispánja pedig leolvass egynek a markába egy bizonyos összeget, hogy osztozzanak meg rajta, s ha egyre-egyre 80 kr helyett csak 30 kr jut, arról az uraság nem tehet; mért nem fogott belőle mindenik magának 80 krt; mint az adomabeli 9 libát fogdosó 10 paraszt közül a tizedik, mért nem tudott magának libát fogni? Ha meg bérelni akar réti földet, hát elébb ugyancsak megrostálják: milyen politikai, milyen egyházi hiteltel val; milyen hizott libát, kövér bárányt tud adni a földet osztoगतó hivatalkot asztalára stb.

De még annak se mindig irigylendő a helyzete, kinek a nagy bérlők tanyáján rendes »hivatal« van. Ha az embertelen sok munkát meggyőzi, ha az ispánok sok vekszálását, pitilozását tudja állani, a megszabott kommcenzója ugyan kijár, és mennyiségileg, ha különben le nem vontak belőle, semmi kifogás ellene, hanem minőségileg igen gyakran minden kritikán alul áll. Pl. Mihálynak a kommcenzója részletezve, a pénz fizetésen kívül, 10 zsák buza, 5 zsák árpa, 2 öl szalma, 1 véka paszuly, s valamelyes legeltetési jog. Már most a tiz zsák búzának a fele — eltekintve ocsutol-mitől — épen nem buza hanem más gabnaféle; az árpát jórészt már előre megörölte s berondította az egér; a 2 öl szalma onnan hátulról évtizedes kazlak füledt, penészes menaszériájából kerül elő; s az egy véka paszuly a ritkaságok tárlatából ugy van összeválogatva, hogy abban a világ mindennemű és minden koru és minden szagu paszulya képviselve van. Valóban a bér

A „DEBRECZENI“ TARCZAJA.

Branyiszközi diadal.

(Történeti rajz az 1848-49-iki függetlenségi harcából.)

Kegyetlen hideg volt. Az északi szél üvöltve sügött bérceken és völgyeken keresztül. A hó ropogva porzott az ember lába alatt, millió szikrákat szórva. Mintha gyémántpor lenne.

Fagyban, viharban csatákban állott a magyar honvéd hadsereg Branyiszközi hó- és köd borította bérce alatt.

A hegyet a császári seregek tartották megszállva, Deym gr. és Kies-wetter tábornokok alatt, hatvédt képezvén Schlick tábornoknak, ki a Debreczenben működő magyar nemzeti kormányt fenyegette Kassa felől.

El kellett ezeket üzni s az összeköttetést Klapka és Görgei tábornokok között helyre állítani.

A magas, meredek hegy megmászása rendes körülmények között is nagy nehézségekkel jár. Sziklás, lejtős oldalai most hóval és jéggel voltak borítva. A főfelé vezető egyetlen kanyargós és sikamlós ösvény ágyúkkal volt megrakva, melyeknek kartacsúze összerohetta az uton előnyomulókat. Főhatolni a hadi tudomány szerint lehetetlen volt.

Guyon tábornok vállalkozott e lehetetlenség kivételére.

Alig volt öt ezer embere. Ennek is nagy része hiányosan fegyverezve: kaszákkal. Még hiányosabban felszerelve ruházattal. Szélös, könnyű nyári öltönyökben, sokan lábbelik nélkülül.

Febr. 5-én reggeli 9 óra táján állította föl seregét Guyon tábornok.

— Vorwärts dupla lönung, rückwärts kartács leszen! — mondta a csapatvezerekhez röviden.

Azán kedves tábori lelkészét hivatta: Erdősy.

— Vedd keresztet, így szólott hozzá s vezess bennünket diadalra!

A hazafias szellemű hős pap mindig elől járt a csaták tűzében, golyók zaporában, kezében a Megváltó szent jelvényével, melyet magára tartva buzdítólag hordozott.

— Ha Isten velünk, ki ellenünk?

A császári gyalogság egy része a hegy azon oldalán volt föllálítva, hol a tulajdonképeni utzoros kezdődik, s ettől fogva huszonkét redout volt a tetőágyúkkal és harcászokkal megrakva.

És megindult a magyar hadsereg a seregek Uranak és istenek nevében, ki győztesse tette a gyöngé Dávidot a hatalmas Góliath ellen.

Az ágyúk csakhamar megdördültek, a pusák ropogtak, a vihar üvöltését tulharsogták a harczoók csatakiáltásai.

— Eljen a haza!

— Hurrah!

A hegyoldalon, melyre előző éjjel friss hó esett, kapaszkodtak főfelé a honvédek. Minden fa, minden bokor egy-egy támpont volt, melyen pillanatig megállhattak ugyan, de mindentűt gyilkos puska és kartács fogadta őket. Egy-egy leguruól sebesült esteben többeket is magával sodort.

A császári, jól fegyverezett katonaság erejének és helyzete fölényének tudatában makacs kitartással, jobb ügyhöz méltó hősiességgel küzdött.

A fehér hó csakhamar piros csillagokkal lett behintve. Az elesett honvédek sebeitől kifolyó vércseppekkel. Tüzön és fagyon és holttesteken keresztül, küzdve haladt előre a honvédség; a gyilkos puska és kartács-golyóktól egy-egy pillanatig szétrebbanva, mint midőn

a villámokkal telt fell-g alakjait szétszakgatta a vihar. Másik pillanathban ismét »eljen a haza« kiáltással sorakoztak és rohantak előre.

A puskaropogás, az ágyúdörgés, a csataordítás, a viharzúgás, a haldoklók nyögése, pokoli zúrhanggal töltötték be a levegőt.

A bátrak is csüggedni kezdettek.

A turóczi újoncz zászlóalj megijedve, visszafordult.

A magyar ágyúk kartácsúze fogadta őket hátulról.

Elöl a bajnok győzelme, dicső halála; hátul a hitványok dicstelen elpuztulása!

Visszafordultak! . . . És mentek előre! A dicsőségbe! Golyó-süvöltés, csatakiáltás, ágyúdörgés többé nem őrjészté őket.

A lelkész mindenütt elől járt, magásra főtartva a szent keresztet. — Egy-egy golyó hozzá csapódott, aztán bántó hangzással, mintegy büntő lelkiismeret kiáltásával pattant vissza.

Egyszerre azt vette észre a lelkész, hogy egyedül van. Elmaradtak kísérei.

— Engednetek-e, hogy elvegyék tőlünk üdvözítő megváltónkat? — kiáltá szomorú szemrehányással.

— Soha! — viszonázak azok s visszafordulván, szorongószegerev rohantak meg az ellenes ágyletelet, mely hasztalan szórta rájuk gyilkos tüzet.

És bátran nyomultak tovább előre. — Főfelé a gyomoromra, melynek lapályáról az ott föllálított ágyúk, mint tűzhányó hegy tölcseire ontották a pusztulást és halált, egy-egy pillanatra tisztára söpörve a zsongó utvonalat.

Csak egy pillanatra. A fiatal honvédek nem riasztotta többé vissza a golyó, a halál. Mind hősök immár. A meztalabos, kaszas turóczi zászlóalj zászlaja mindenütt elől lobog.

Három zászlótartóját lötték le. Most a negyedik tör vele előre. Nem is zászló már. Foszlányokká szaggatták a golyók. Annál tiszteletreméltóbb szent jelvény.

Huszonkét megerősített helyet kellett egymásután elfoglalni. — A huszonkettedik a hegytetőn levő lapálysíkra sáncokkal védett ágyletelet volt.

A nap már rég lehanyalott a bércek mögött. Hó és csillagok fényénél, puskák és ágyúk tűzvilágánál küzdöttek. Hősleg, elkésredetten.

Késő éjjel volt, midőn a magyarok lett a diadal!

Az ágyletelet sánczai halottakkal és haldoklókkal voltak borítva. A közel és távoli bércek ormai sok-sokszorosan viszhangoztatták a honvédsereg diadalkiáltását:

— Eljen a haza!

Kies-wetter tábornok a legmakacsabb védelem daczára is kénytelen volt Siroka feé elvonulni.

A turóczi újoncz zászlóalj, melynek ez volt tüzkereztelője, új zászlót kapott e fölirattal: »Branyiszközi győzelem. 1849. február 5.«

Épp az elmúlt kedden volt negyvenhatodik évfordulója!

Ott van ma is a zászló, a nemzeti muzeum régiséggyűjteményében. — Minden egyes betűje, szent jelvénye a nagy időknek, a langoló hazaszeretnek, mindenik ezt hirdeti:

— Ugy szeres-étek hazátokat, hogy meghalni is tudjatok érte. És ha meghaltok is, örökké fogtok élni!

Ábrai Károly.

ak.
 Vidékre esomigolást nem számítok, uton történhető karokat
 Ij. PÁJER JÓZSEF
 Debreczen, főpiacz.
 Leszállított árak.
 (16)

gyanánt adott élelmiszerek sokszor oly andorítók, hogy azokat csakis a szegény ember gyomra bírja meg. Nem mondom én, hogy minden bérlőnél, minden esetben így van; de hogy igen sok esetben és hogy az e miatti csendes panaszok igen gyakran hallhatók. És azután még panaszokodnak, hogy a nép panaszodik, s a bajainak elevenére tapintani, azt ügyesen felhasználni tudó kolompokál-tal felzigatva, még háborogni is mérészel.

De hát a népnek, a pusztán önjerejére utalt népnek ez elszámolt bajain, kedvesülten anyagi helyzetén kiséjithetne? Ezt is jeleztem már, hogy maga az állam. Az állam, a ki 28 ezer hold földdel messze vidéken csodákat mívelhet. Hallottunk mink harangozni a kincstári birtokokon másutt berendezett mintá borászatról, pinczésetről s effélékről; miért ne tehetné az állam itt is, pl. hogy valami mivélési ágat meghonosítva, arra a népet is oktató, serkentető, egyszóval hogy a kultúrát emelve, kereset-forrásokat teremtve, közvetve is, közvetlen is hozzájárulna a nép anyagi viszonyainak kedvezőbbé tételéhez? A magyar paraszt csak sóbálvány-nyá lesz csodálkozásában, mikor hallja, hogy francia kollegája egy hektár földön természetett mogyoróból nemcsak megél, hanem még jólre is tesz szert. Hát oly elérhetetlen valami, oly szemfényvesztés az, hogy nekünk magyaroknak oly sikert elérni szinte lehetetlennek látszik?

De végzem már, ezuttal legalább. Felhagyok a szomorú tárgygyal, mint a hogy maga a nép napirendre térni látszik felette; és óhajtom, bár sohase is lenne több ok panaszra ebben a tekintetben.

Igmándi Miklós

Hegyen-völgyön lakodalom.

(Farsangi czikk.)

Balok, farsangi mulatságok hosszú sorozatáról szólnak a hírlapok referáciái. Ország-szerte hegyen-völgyön lakodalom.

A sok panasz a haza polgáira nehező különböző terhek miatt mintha megszűnnék, mintha nem is volna igaz, hogy szegények vagynak.

Ki is látott szegény, elnyomott, terhek alatt roskadozó embert vigan mulatni, fényűzőnek hódolni s úgy viselkedni, mint azok szoktak, kiknek jelszavuk: „Soha sem halunk meg?”

Mert hát nem az a baj, hogy az emberek farsang idején nem öltenek magukra szörnyűt, nem az a baj, hogy mulatni akarnak. A mulatozás maga még nem vis senkit az anyagi tönk örvényé felé.

De ha a mulatozás a fényűzés követelményei szerint történik, ha a mindennapi meg-

A harmadik.

— Elbeszélés. —

Írta: **Sienkiewicz Henrik**

Fordította: **Ifju Móricz Pál**

(Folytatás.)

Ő pedig kérdezi az árát és én mondom: „Mi közöm hozzá... — Hát adok ennnyit és ennnyit. — Hát jó! Ha adja, hát adja! — Ő fizet és meg. A névkártyáját is itt hagyta: — Dr. med. Bialkowszki. — a neve. Hát már láthatod, egész közönséges uszoras vagyok és basta!”

— Ejjenek a holttestek! Szviatecki nek ked meg kell házasodni.

— Inkább felkötöm magam, — mondja Szviatecki. — Aljas uszoras vagyok és semmi más!

15.

Este Szuzlovskiéknál vagyok.

A kis szalon sarokban ülök Kaziaival, a hol a kis kerevet van.

Szuzlovzka asszony az asztalnál a lámpa mellett ül és a Kazia kelengyén varrogat; a tekintélyes Szuzlovzski ur pedig ugyanannál az asztalnál olvasgatja a „Papisárkány” esteli számát.

Valami úgy izgat, szeretnék tőle szabadulni, egész közel buzódnom Kaziahoz.

A szobában csend van, csak a Kazia susogása hallatszik, mikor megakarom ölelni és susogja:

— Vladek, majd meglátja a papa.

Most a „papa” szót emel és olvasni kezd.

— Szviatecki, az ismert festő képét, az „Uolsó találkozás” dr. Bialkowszki 1500 rubelért ma megvette.

— Őh igen! mondom én. Szviatecki ma reggel eladta a képét.

elhetés gondoljaival is küzdök — nem akarnak rosszabbak lenni a többieknel. s majmolják a pazarlásban a vagyonos embereket, akkor azután nem csóda, ha a rövid farsangot követi a hosszú bójt — s az elméleti — soha sem halunk meg — után következik praxisban az anyagi sorvadás s csendes haldoklás, melynek kimaradhatatlan vége: vagyoni összeomlás s bukás a feltámadás reménye nélkül.

A fényűzés szeretete a legtöbb ember anyagi romlásának okozója. Tovább nyújtózkodunk, mint a meddig ér a takarunk; többnek akarunk látszani, mint a mennyire vagyoni körülményeinknél fogva képesek vagyunk. Ezért nem boldogulunk, ezért hiábavaló minden fáradságunk, hogy kétségbejítő anyagi helyzetünkön kilábaljunk.

Hja! a régi jó idők, midőn szűk vállaink majdeem mentek voltak a köztehorvisléstől, nem térnek vissza többé ami kedvünkért sem. A földirtok meg lábaink alatt; az országunk pariaja a földirtokos-osztály. Könyvnyű a börze-bárókunk! Azok epithetnek palotákat, hódolhatnak a fényűzés legraffináltabb nemének. Ők lépnek most a régi nemesség jogába. Börze-ületeik után nem fizetnek senkinek semmit, palotáik egy egész hosszú életre adómentesek. Ők a kor dédelgetett szabadalmosai.

Botorság, ha a szegény, elgyötört földirtokos-osztály e szabadalmazott heréket majmolja a fényűzésben.

A fényűzés, és mindig csak a fényűzés — ez a mi átkunk. Nem tudunk élni semmit fényűzés nélkül. Társas szárazkoszaink, játékaink, sport passzióink, kedvencz érveteink csak akkor kedvesek előttünk, ha a fényűzés csillama ragyog le rólunk, ha sok pénzünkbe kerülnek.

Am sehol nem nyilatkozik ez a fényűzési hajlam oly oktanul, mint nyilvános táncmulatságainkban. Ott — kezdve a táncztermek messes pazar disztitétől a szegény emberrel egész vagyonnal felérő, drága báli ruháig, — minden fényűzést lehel.

Még a modern emberben legtöbbször szunnyadozó, de olykor-olykor mégis ébredő jótékonyági érzet is mezmérgézi a fényűzési hajlam, ha a jótékonyági érzet tánczvilágomban akar nyilvánulni.

Mi ugyan óhajtanok, hogy a jótékonyági érzet soha se legyen csak az elvádaszatnak uszálya, de nyilatkozzék abszolút erkölcsi motivumokból. — de azért nem lehet kárhoztatni, sőt még — a modern kor anyagiságát szambavéve — még örülni is kell annak, ha az embernek mulatni akarnak azért, hogy jól tegyenek.

De hát micsoda erkölcsi érzet az, midőn nemes, jótékony czélnak mulatságokat, balokát és hangversenyeket úgy rendeznek, hogy abból mindenkinek kijut a maga élvezeti része, csak a jótékony czélnak vagy éppen semmi, vagy igen jelentéktelen csekélyesség jut ki. S miért? — Azért, mert a mulatságok, balok, hangversenyek jövedelmének legjelembenyebb részét felemészítettek a fényűző disztitések.

Szeretnék egy okos embertől hallani: mi hasznuk van a tánczóknak s mulatóknak abból a fényűző disztitésből? Nem tölthették volna-e éppen oly kellemesen — vagy tán kellemesebben, mert feszély nélkül — a mulatozási időt, ha a disztitésnél a nagy fényűzés mellőzték volna? És mennyivel nemesebb az ember szeretetnek megfelelőbb, ha azt, mit fény-

űzésre fordítanak, inkább a jótékony czélnak juttatják!

Es vajjon mit szólunk arról a fényűzésről, mely ily táncmulatságok alkalmával a báli ruhákban nyilatkozik: főképp a hölgyeknél.

Ha valamelyik nő nem kiméli a költséget más czélra szolgáló ruhára, azt még lehet érteni, de éppen báli ruhára, melyből a báli után leggyakrabban csak czafatok lesznek, nagy összegeket költeni, vajjon nem esztelen pazarlás-e ez?

Es mennyivel szebb és nemesebb tett volna, ha az öltözetre kiadott szükségtelen és czéltalan felesleg inkább a jótékony czélnak jutna — erről már nem is szólunk, mert az már régi szokásunk, hogy éppen ott szokunk fukarkodni, a hol a bőkezűség legnagyobb erény volna.

Szeretnék, ha t. olvasóink s főleg olvasóink ne keresnének e cikkben semmi vonatkozást helyi viszonyainkra. E sorok írója nem látogatta a baltermeket s nincs is tudomása róla, mi és hogyan történik e tekintetben minálunk, — de olvas-a a tánczvilágról szóló hírlapi tudósításokat, melyek egytől-egyig oda konkludálnak, hogy a baltermekben pazar fény uralkodik, s a jótékony czélnak szánt jövedelem a minimum és nagyrészt a „lady patronessek” s a jótékony czélnak felhívott bókésűségeiben leli forrását. A rendes bevételek sokszor a költségek fedezésére sem elegendők.

Hát az nem jól van így. Legyen bár hegyen-völgyön lakodalom, de ne feledjük el a takarót!

Hedry Bódog.

Országgyűlés.

A képviselőház folyosóján tegnap már jóval az ülés megkezdése előtt egy igen érdekes hír kapott szárnyra. Arról beszéltek, hogy Zsitvay Leo ur a legközelebbi idő alatt elhagyja állását és miután elég illetékes források megerősítették ezt a kellemes értesítést, egymásután törülköztek le az igazságügyi budgethez feliratkozott szónokok és így Erdély Sándor köztérvetést hamarosan letárgyalta.

Az ülés — bejelentetven néhány miniszteri mandátum igazolása — Erdély Sándor igazságügyminiszter beszédével kezdődött.

A miniszter kiterjeszkedett ugyan a vita folyamán, felhozott összes kérdésekre és ellenvetésekre, kielégítő választ azonban nem igen adott, különösen nem a királyi család házasságjogának és a katonai büntető törvénykönyv megalkotásának ügyében.

Legnagyobb horderejű kétségtelenül az a nyilatkozata volt az igazságügyminiszternek, a melyet a házassági perrendtartás kérdésében mondott.

— Nem kell sem törvény, sem rendelet, hanem az eddig fennálló perrendtartás és a bírói gyakorlat szerint fogunk itélni házassági perekben! Ez kétségtelenül a legkényvemesebb megoldása a kérdésnek, de hogy mennyiben helyes ez elszűrni, azt a miniszter szükségzavú beszédéből nem igen lehet megítélni.

Az előadó rövid felszólalása után a szekutiz Győző mondta el záróbeszédét, melyben az igazságügyminiszter összes állításaira kiterjeszkedett, mire a tételt a benyújtott határozati javaslatokkal szemben elfogadta.

A következő tételnél Polónyi Géza mondott igen érdekes polemikus beszédet, a melyben a töle megcsokot alapossgal mu-

vánk soha sem pártfogolna ilyen cselekményeket. És az öreg, hiteseb értesüléseink szerint is, csakugyan egyenes Ukrainából vándorolt ki. Az értelme kissé zavarodott ugyan, de annál kitünőbbek a gondolatai.

Ég és pokol.

Szuzlovzski annyira fel van hevülve, hogy szólni sem tud. Végre szabad futást enged szörnnyűködésnek:

— Miféle újabb csalfasággal, újabb ravaszkodással igyekszik magát kimenteni? Hát csakugyan kegyed volt, a kit ebben a gyalázatos áruhában látak? — Hát az öreg hárfas?

— Én voltam, válaszoltam, de nem tudom, mint talál öltöze embem olyan gyalázatosnak.

Kazia kirántja a „Papisárkány”-t kezéből és olvasni kezdi; Szuzlovzski még erősebben beburkolódik a szörnnyűködés tőgájába és mondja:

— Tehát miután egy tisztességes ház küszöbét aplete, még abba is becsepérszi az erkölcselenséget: tehát még mielőtt a szerencsétlen gyermekkel megcsúdot volna, egy könnyűvérű hölgyecskével szövetkezve már is elárulja, és a leggaladabb módon visszael bizalmunkkal, megöri szent fogadását... És kiert? Egy színházi hetára miatt!

Erre a legnagyobb dühbe jövök. — Uram! mondom, elég a frázisokból! Ezt a hetárt többre becslöm tiz ilyen magafajta szabásu hamis Catónal. Kegyed még tulajdonképen semmim, kedves uram, hát jegyeeze meg, kérem, hogy nagyon unat! Én már torkig vagyok kegyeddél és pathoszával!

(Folyt. köv.)

tatta ki a miniszter tévedéseit. Őt percnyi szünet után a királyi kuria tételénél fejlődött ki igen érdekes és esetleg eredményeiben is nagyhorderejű vita.

Móréy Lajos ugyanis megsürgette a kuriai bírák szaporítását, hogy a legfelsőbb bíróságnál felhalmazzon határozatos ügydarabokat fellehessen dolgozni, Erdély Sándor igazságügyminiszter azonban nem tartotta letehetségesnek az újabb letszámzaporítást. — Erre felállott Ugron Gábor és egy igen fényes beszédben, melyben nemcsak mint kitűnő szónok és debatter, hanem mint az igazságügynek igen alapos ismerője mutatkozott be a Haznak, a kuriai restancziák megszüntetésére azt javasolta, hogy a 7-es tanácsokat szélessák alá 5-ös tanácsokká, mert annak valóban semmi értelme nincs, hogy nem a bíró tudásához, hanem a numerushoz fűzik az igazságszolgáltatást.

Miután pedig beszédében a volt igazságügyi kormányzatot élesen megkritizálta, ennek védelmére Szilágyi Dezso kért szót, de úgy látszik, félreértette Ugron Gábor szavait, a mit ez későbbi felszólalásában be is bizonyított.

A tétel megszavaztatván, még csak két felszólalás történt, mindkettőt Mérey Lajos reszeről, aki egy alkalommal sem mulasztotta el, hogy alapos szakértelemre való megjegyzéseit el ne mondja a kelő alkalommal és így aztán hozzájárult a kérdések megvilágosításához.

Fél két órára az egész igazságügyi költségvetés meg szavazta és ezzel a pénzügyi tárca budgetjének tárgyalása keddre halasztatván, az ülés véget ért.

BELFÖLD.

Kossuth Lajos orvosa. Dr. Basso-Arnoux, Kossuth Lajos volt turini háziorvosa, aki mindjárt a turini remete halála után elhárta, hogy Magyarországon telepszik meg, megvalósította ezt a szándékát. Dr. Basso most már a magyar főváros állandó lakosa s szakképzettségét itt is a szenvedők gyógyítására fordítja. Kossuth orvosa massage-gyógyintézetet nyitott, amely gyógyító módot már Osztorországban Kossuth Lajos mellett is, hosszú évek során át gyakorolta. Dr. Basso gyógyítóintézte Andrássy-ut 94. szám alatt van.

Janku Ávrám. Az aradmegyei Berza községben a csendőrség kiderítette, hogy az oláh lakosság között egy ivet köröznek, melyen Janku Ávrám szobrára gyűjtenek. A csendőrség nyomozása közben megtudta, hogy a gyűjtőivé maga a községi jegyző körözött. A csendőrség e köbzötték az ivet, a rajta összegyűjtött 30 forinttal együtt, melyet 35 oláh irt alá; elővigyázatból a nevük megemlítése nélkül.

Zellinsky Mihály Zólyomvármegye főispánjának a közköztudású miniszteriumba államtitkárrá való kinevezetése bevégzett tény.

KÜLFÖLD.

A francia köztársaság elnöke — kanonok. Felix Faure ur, amellett, hogy annak rendje és módja szerint elnökösödik Franciaországban, még kanonok is. Ez a cím és jog megilleti őt, mint francia államfőt. Kanonokja pedig két sállumnak: az egyik a római lateránstemplombéli, a másik a nancyi. Felix Faure elnök ur tehát, ha egyéb dolga nem akad, teljes joggal ülhet magára a lateráni kanonok violasszin stólját, a cizellát arany keresztrel, s egészen bátran énekelhet korálisokat az ur egyébb kanonokjaival vegyest. Az utolsó francia államfő, ki tényleg gyakorolta is kanonoksági jogát, III. Napoleon volt.

As új orosz külügyminiszter. A mint Szent-Pétervárról beavatott körökből jelentik, Lobanov hrg. volt bécsi nagykövetnek orosz külügyminiszterré való kinevezése befejezett tény. A hivatalos beigtatás még csak azért késik, mert a czári udvarnak nem sikerült eddig L. banov helyébe, a ki tudva előző legutóbb Berlinbe lett átvéve, egy utódot találni. — Valószínűleg a londoni nagykövet, B. Sahl, fog Berlinbe menni, Bécsbe meg Neli-dov, a kit ismét Sischkin helyettesít Konstantinapolyban. — Hrg. Lobanov már tényleg vezetői az orosz külügyminiszteriumot, mert minden nap konferál a czarral és azután az államtitkar — vagy mint Szent-Péterváron ismerik a külügyi s-góddel (Adjoint.) Sischkinnel, együttesen intézik el a folyó ügyeket.

Vilmos császár küldötté a csáránál Pétervár, febr. 11. Miklós czár tegnap fogadta kihallgatáson Vilmos császár udvari marsallját, Egloffstein bárót, a ki átnyújtotta a nemet császárnak a czári pár részére küldött nézajándékot, mely a porosz királyi porcelánágyarban készített asztali service ből áll, a mely Nagy Frigyes korabeli modell szerint van előállítva.

Határidő-naptár.

Találkozó szerdán és szombaton d. u. a Gönczy egyenlet Otthonban.

Színházi előadások kezdete este 7 órakor.

Farsang tart január 7-ikétől, azaz vízkerezt napjától február 26-ikáig, azaz hánvázó szeredáig.

Febr. 16. A színházi műszaki személyzet jelmezes tánczjátalma a Koronában.

Febr. 17. Asztalos ifjuság báija a „Bika-szálloda” disztermében.

Febr. 23. V. dőben.

Febr. 24. A. na. disztermében.

Febr. 26. Cz. Márcs 2. Aszalloda disztermében.

Újd.

* **Hajdum.**

Hajdúvármegye k. délelőti 9 órakor pán elnöklete alá a szakreferensek a mult hóról. A havihoz viszonyítva Felőltekkel a tú. gőrcsök léptek fö. lob 15 közegben halálal végződött egyen (14 halva, 198. — A h. o. átlagos hudeg jan 25-én. A tan. emondja a tanter sikerer oktat. tanítót 100 frt. tanfelügyelő elők. állítására teendő. mérnök bemutatj. deában levő gőz. kimutatását. Fel. pénzügyigazgató. hóban befolyt di. hadmentességi di. dek (beleszámitva gyasztat is) 140. 5354 frt 22 kr., frt 98 kr.

* **Népesed.**

sunkban, ölte sz. va született 3 fr. gyermek.

* **Színhá.**

Rákóczi Jenő népszínműve kerül színp. Tiszta köznőség mindvég művésznő minden. és hogy tudja meg. az az óriási ren. színpadon megjelen. a kedves művésznő. s Krémér s. Menyegző e. hegedű. vig. szerezelmé. v.

* **Magyar.**

resszus. A ma. dasági testületek. gén napirendre ke. tartásának kérdése. Magyar Gazdasági. ma már az ország. tartása nem csak. vezete és szervez. lapitva. E szerint. hó 19, 20, 21, 22. ten fog megtartat. lépet gazdasági. sága s az orsz. m. a független gazdák. zottsági. Czélja a. köz és mezőgazdas. gyálása, melyek a. összefüggésben van. tározatokra való. hitésére a kormány. dalmi tevékenység. kongresszuson 5 sz.

1. Mezőgazda.

2. Hotel bizto.

3. Mezőgazda.

4. Telepítés e.

5. Gazdasági.

Az előzői tisz. legkivalóbb férfiu. osztályok bizottság. den bizottságnak le. az előadó szama. nagybörészt orszá. áll. A bizottságok k. járul felvett kérdése. gazdasági élet mind. részletesen fogják f. a mezőgazdasági ü. kongresszuson sem. tagja lehet, a ki va. f. e. jan. 31-ig tagj. zoló bizottság felve. köző és szavazati. össze kiadványait. részere kieszközlend. tartanak. Taggszi dí. gul a III. orsz. gazd. (Budapest, Köztelek). tervez-tét is keszse. lődnek, ha ez irán. fordulnak.

* **Vidéki pé.**

lások — mint lapu. penztár van: a na. és a kiúsztallási ve. 100.000 frt alaptők. takar-kpenztár 18. 13.817 frt 93 kr., — bíró kiúsztallási ny. eredménye pedig 6.

* **Szegény t.**

A debreczeni r. kat.

VASUTI MENETREND.

1894. október hó 1-től.

Debreczenből indul.

Budapest-Nagy-Várud felé	reggel 8.6.40 p.
" " " " " " "	déli 12.6.36 p.
" " " " " " "	este 10.6.31 p.
Csak Nagyvárud felé	délután 3.6.32 p.
" " " " " " "	minden kedden déli 12 ó.
Csak P.Ladányig vegyes vonat	este 8.6.15 p.
Szatmár felé	délután 3.6.48 p.
" " " " " " "	este 8.6. — p.
" " " " " " "	éjjel 8.6.05 p.
Csak Szatmárig	reggel 5.6.15 p.
Miskolcz felé	délután 8.6.25 p.
" " " " " " "	este 8.6.05 p.
Szerencs-S.-A.-U.-Kassa felé	d. u. 3.6.56 p.
B.-Szt.-Mihály felé máv-ról	reggel 5.6.48 p.
" " " " " " "	vásártérről 6.6.04 p.
" " " " " " "	délután 3.6.37 p.
" " " " " " "	vásártérről 3.6.50 p.
F.-Abony és Polgár felé máv-ról	reggel 5.6.00 p.
" " " " " " "	vásártérről 5.6.13 p.
F.-Abony és Polgár felé máv-ról	délután 4.6.10 p.
" " " " " " "	vásártérről 4.6.22 p.
" " " " " " "	Budapest felől 3. 28 p.
Bpest-N.-Vári felől	gyorsvonat este 7.6.09 p.
Csak Nagy-várud felől	éjjel 2.6.40 p.
Csak P.-Ladánytól	reggel 4.6.55 p.
M.-Sziget-Szatmár felől	reggel 7.6.5 p.
" " " " " " "	délután 12.6.16 p.
Csak Szatmárról	este 10.6.16 p.
Miskolcz felől	reggel 8.6.07 p.
" " " " " " "	déli 12.6.21 p.
Büd.-Szent-Mihály felől vásártérre	reggel 8.6.09 p.
" " " " " " "	máv-ra 8.6.17 p.
" " " " " " "	vásártérre este 7.6.41 p.
" " " " " " "	máv-ra este 7.6.50 p.
F.-Abony s Polgár felől vásártérre	délután 5.6.21 p.
" " " " " " "	máv-ra 5.6.30 p.
F.-Abony és Polgár felől vásártérre	reggel 7.6.50 p.
" " " " " " "	máv-ra 8.6. — p.

Budapestről-Debreczenbe indul.

Személy-vonat reggel	8 óra 25 pkor.
Gyors-vonat délután	2 óra 10 pkor.
Személy-vonat este	7 órakor.
Gyorsvonat este 9 óra 15 perczkor,	mely Püsk.
Ókladányban utóleri a Budapestről este 7 órakor	induló személyvonatot.
(Egység vasuti zóna-idő sz erint.)	

Közgazdaság.

A sertéskereskedelmi csarnok jelentése.

Február 7.
a) Hizott sertés árak: I. Magyar első rendű: 1 Óreg nehéz (páronként 400 kilon felüli súlyban) 40.—40½.— 2. Óreg közép (páronként 300—400 kilon súlyban) 40.—40½.— 3. Fialtal nehéz (páronként 320 kilon felüli súlyban) 41½.—42.— 4. Fialtal közép (páronként 250—320 kilon súlyban) 42½.—43.— 5. Fialtal könnyű (páronként 250 kilonig terjedő súlyban) 40.—47.— II. Magyar szedett: 1. Nehéz (páronként 280 kilon felüli súlyban) 40.—41½.— 2. Közép (páronként 220—280 kilon súlyban) 42.—42½.— 3. Könnyű (páronként 280 kilonig terjedő súlyban) 46.—47.— III. Szerbiai: 1. Nehéz (páronként 260 kilon felüli súlyban) 41.50 — 42. 10. Közép (páronként 220—260 kilon súlyban) 41.50—42.— 11. Könnyű (páronként 220 kilonig terjedő súlyban) 40.—42.— Sertés létszám február 8. napján volt 1 ésiet 117,535 darab.

Budapesti gőzbonátózsda. Hivatalos jegyzések február 8. — Buza öszre 7.051 pénz, 7.06 áru. tavaszra 6.74 pénz, 6.76 áru tengeri 1895.máj.—jun-ra 5.89 pénz, 5.91 áru Zab tavaszra 6.03 pénz, 6.05 áru. káposztarepce aug.—zept. 10.05 11.10 áru.

Főszerkesztő: **Szinay Gyula.**
Felöltszerkesztő és lapkiadó: **Kósa Barina**

Főmunkatárs: **Dr. Bakonyi Samu.**
(Szerkesztőség és kiadóhivatali főtér 1828)



A „Báró Hirsch Mór“

jóteknysági és önségélyző-egyesület

törzstajait és ezek hozzátartozóit betegség esetén orvosi kezelésben, gyógyszeres kiszolgálásban és a törzstagok heti pénzsegélyben részesíti, továbbá a törzstag elhalalozasu esetén hátramaradott családjának az A) osztályban 1200 frt, a B) osztályban 600 frt, a C) osztályban pedig 300 frt segély-szeget fizet. Tagok felvételnek — f. évi február hó végéig

beiratási díj nélkül

— az A) osztályba 40 éves korig, havi járulék 2 frt 50 kr, a B) osztályba 45 éves korig, havi járulék 1 frt 70 kr, és a C) osztályba 50 éves korig, havi járulék 1 frt 30 kr
Felvételnek eszközöltetnek:

DEBRECZENBEN, Katz Jakab urnál, (főpiacz) **Budapest** az egyeület központi irodájában, VI. Terezkörút 3. sz. a

„Báró Hirsch Mór“

jóteknysági és önségélyző egyelet. (51.)



Hirdetéseket

jutányos áron fogad el a

„DEBRECZEN“

kiadóhivatala

Csanak-ház 1828. sz.

ELADÓ BIRTOKOK!

N.-péterfia-utca 866. sz. a. ház, ondódi földjével;

N.-péterfia-ajtó-u. 865. sz.a. ház, ondódi földjével;

Szepes-pusztán 17½ nyilas tanya föld, gazdasági épületekkel;

Macsipusztán 12 nyilas tanya föld, gazdasági épületekkel;

Péterfia ujosztásu dülőben 29 hold uj föld, gazdasági épületekkel;

H.-hadházi utfélen 8 hold majorsági föld, épületekkel;

Sámsoni utfélen 4 hold ujosztásu föld;

A v énkertben, — a nyaralók részére kellemes fekvéssel — 6 nyilas szöllő, pajtával;

A banki-erdős pusztán 17 boglyás kaszáló, tanyaépülettel

eladó.

Értekezhetni ezekről a tulajdonosokkal, nagy-péterfia-utca 866. sz. alatt. (64.)

Essenz stomantika compas. védjegy J. a csilagba
Szt. Jakab gyomorcsöppek
Egy sok év óta kipróbált hatást oha meg nem tagadó gyógyszer gyomorbetegségek ellen, kiválóan hat emésztési gyöszeg, étvágytalanság, fájdalom, kolika, gyomorfájdalom, székletelés stb. ellen, egy üveg ára 60 kr. és 120 kr. Tüdőaito ingyen. Kiváló gyógyszernek bizonyult Dr. **Liber-felé** ideg-erősítő szilixir védjegye kezert és horogony — mely sok év óta idegbetegségeknél sikeresen használatik. Teljesen felépülésre elegendő 1—2 üveg á 3 frt.
Teljesen hitelesítet előírás szerint készítve M. Fantis gyógyszeriarában Prága. (81.)

VIZKÓR gyógyítható a **HYDROPS-ESSENCIAVAL**

Minden stádiumban biztos, gyors gyógyítás. Eredménytelenség teljesen kizárva. Biztos hatástért kezdekedik A. T. orvos uraknak használatra sürgősen ajánlatik. Segély sőt ott, ahol már minden remény megzartint. Teljesen felépülésre elegendő 1—2 üveg á 3 frt.

Főraktár **Megváltó gyógyszerár.** Pozsonyban. Továbbá kapható minden gyógyszerárban valamint Dr. Rothschnek V. gyógyszerárában Debreczenben.

HIRDETÉS!

A nagycserén 1894. évi vágástéren levő

töre-mora
f. hó 14-től

elarusittatik.

Az utalványok N.-Cserén az „Eröslük“ nevü erdőöri laknál adatnak ki.

Debreczen. 1895. évi febr. hó 10.

Török,
erdőmester.

Az első magyar bőrönd és bőraru-gyár

DUNEITZ EMIL BUDAPEST Károly-körút 3.

Hogy a kicsinyben vásárolni szándékozó közönség igényeinek megfelelőhessen, egy közvetlen kicsinyben szétküldő osztályt állított fel, hol következő tárgyak, a legnagyobb választékban és eredeti gyári árakban küldetnek szét

- Fa-utiböröndök** különféle alakban, hölgyek és urak számára
 - vitória-vaterprov** és **börközböröndök** minden minőség és árban.
 - Bör-kézintázó-táskák.**
 - uti toleste-necessairek, oldalutitáskák.**
 - tiszti bőröndök, d'saruhaböröndök, vadásztáskák, fegyvertokok** és mindennemü és szakmába vágó tárgyak — Nagy választék
 - péncz, szivar, cigaretta, dohány-tárcsákban** a legkülönbözőbb kivitelben.
- Megrendelések bármint e szakmába vágó czikkekbek elfogadtnak.**
Képes árjegyzék díjmentesen küldetik.

„DEBRECZEN“ NYOMDÁJA

(FÖTÉR 1828. SZ. A. CSANAK-DRAGOTA-HÁZBAN. (A m. kir. főpostával szemben))
teljesen ujjonnan berendezett könyvnyomda.

Elvállal mindenféle nyomtatványokat:

- takarékpénztári, kereskedelmi**
- ügyvédi és községi nyomtatványokat.**

Vidéki megrendelések gyorsan és pontosan eszközöltetnek.

Vidéki megrendelések ERDÉLYI ISTVÁN nyomdai művezető nevére czimzendők.

Nyomdánkat, hol északkeleti Magyarország legrégibb és legheterjedtebb politikai napilapja a

„DEBRECZEN“,
és a szintén elterjedt „DEBRECZENI HIRADÓ“ is nyomatik, ajánljuk a helybeli és vidéki közönség szives pártfogásába.

Hirdetések a „DEBRECZEN“ czimü lapban a legjutányosabb árak mellett eszközöltetnek.

- SZÁMLAKAT, ROVATOZOTT IVEKET, NÉVJEGYEKET, bor- és rum-vignetteket, fatragaszokat, MINDENNEMÜ KÖRLEVELEKET és ÁRJEGYZÉKEKET.**
- POLYÓIRATOKAT és a NYOMDAIPARHOZ tartozó nyomtatványokat izléses beosztással**
- jutányos árakon.**
- Bírósági, végrehajtói nyomtatványok készletben tartatnak.**

Vidéki megrendelések gyorsan és pontosan teljesítettnek.

XXVII.
Előszó
helyben, vagy
szélsz éyre.
Félévre.
Negydeve.
Ágy lóra
Egyes szü
A lap szellemi részét
smeny a szerkesztőség
bermestve ki
Előszó
K. Lajos köny
és a kiadóhivatalban
A kis
(Cs. K.)
ge okozja am
lyenként már
alakkban nyilv
folyton életjel
ges és időszere
tos körülmény
és mennél kö
Tekintsük
helyzetét. Kéte
birtokra igen
a melyet kisbr
hetlenebbé tesz
azok legnagyobb
nyában a leges
lenebb gazdalk
lag nemesak k
lett oly csekély
sok esekben m
munka értéke
vésbé jut abbó
formán tehát
tokos annyiban
lan munkástól,
a mások birtok
kapja meg jara
lem tehát egyf
gában már lény
között, mert mi
adómentes; add
tező üzleti nyel
adóztatva ingat
a földadóval, d
tan sallangjaiva
kal.
A kisiparos
tette az osztrák
olcsó, silány v
senyt kiállani v
szítményeivel h
sulyosbitja meg
adózási alap, a
tényleges, hanc
son viselik az